

Zivju Lapa

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

Nr. 3 (37) 2017. g. septembris

ŠAJĀ NUMURĀ:

- BIOR sniegs konsultācijas akvakultūras saimniecībām 2
- Juris Leja – veiksmīgs un radošs uzņēmējs Rojā 3
- Eirāzijas ūdra aizsardzības plāna izstrāde 4
- Jaunami piekrastes zvejā 6
- Kuivižos tapis skatu tornis ostas akvatorijas vērošanai 8

BRAUC CIEMOS, TE IR ZIVIS!

Zvejnieku sēta "Dienīņas"

Alla Bečere uzņem viesus

AKTUALITĀTES

Foto: Kristaps Gramanis

SIA "Branga" sīkzivju vadiņa ievilkšana

Vasara turpinās, un ceļojumi nebeidzas! Ar tādu moto Tukuma piekrastes zvejnieki un zivju kūpinātāji no Lapmežciema līdz pat Bērziemam jau trešo gadu aicina ciemos ikvienu Latvijas iedzīvotāju augusta beigās. Pasākuma organizētāji ir Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Tukuma nodaļa un Tukuma TIC.

Interesentus uzņēma ģimenes uzņēmums IK "Reinis-B" Lapmežciemā, IK "Stubņš" un bārs "Pludmale" Klapkalnciemā, SIA "Branga" un jauniešu mītne-hostelis "Pludmalis" Ķesterciemā, Indras Zariņas zvejnieku sēta "Skaras" un IK "Oskars Celkarts" – Ivetas un Oskara Celkartu zvej-

nieku sēta "Dienīņas" Bērziemā, kā arī Lapmežciema muzejs un māksliniece Iveta Meiere, "Saieta nams" Engurē un pludmales bārs "Dzintarkrasts" Lapmežciemā.

Dodamies apskatīt, kā klājas vizitlīdzekļiem, uzņēmīgākajiem zvejniekiem un zivju produkcijas ražotājiem.

No rīta dodamies uz ģimenes uzņēmumu IK "Reinis-B", kas pazīstams ar savu karsti kūpināto zivju produkciju. Namamāte Alla Bečere viesus sagaida ar daudzām spēlēm un erudītiem uzdevumiem. Ir iespēja gan nomakšķerēt, gan savērt zivis, kā to dara īsti zvejnieki. Tiesa, saimniece ir sarūpējusi koka zivtiņas, lai neviens nenosmērētos un varētu turpināt baudīt kopā svētkus. Šajā sētā viesiem iespējams gan izdziedāties,

gan arī nodegustēt Allas komandas sarūpētās garšīgās zivis – lasi, reņģes un pat samu. Kam ar degustāciju par maz, bija iespējams iegādāties piedāvāto produkciju arī līdzņemšanai par īpašu cenu tikai šajā dienā.

Nākamie mūs gaida Ilmārs Raginskis ar ģimeni (SIA "Branga"). Ierodoties zvejnieku sētā, ir jūtama zivju smarža, uz uguns-kura tiek vārīta zivju zupa. Tomēr pirms ēšanas saimnieks liek pastrādāt. Tiek vilkts sīkzivju murdiņš, visi apmeklētāji sadalās divās komandās, katrs pie sava striķa. No izvilktā murdiņa tiek izlasītas zivis, tās saliktas vannā un pēc tam veikta zivju sugu noteikšana. Pēc ieskata zvejnieku darbā viesi tika cienāti ar zivju zupu.

► 2. lpp.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Jūrlietu
un zivsaimniecības fonds

ZIVSAIMNIECĪBAS TĪKLS

► 1. lpp.

“Zivis. Nāciet sētā!” – šāds uzraksts mūs sagaida zvejnieku sētā “Dienīņas”, kā jau ierasts, saimniece Iveta visus sagaida un pastāsta par darbiem un nedarbiem, un nodarbina viesus, kamēr vīri čakli darbojas pie zivju sagatavošanas cepšanai uz ogļēm krāsnī, jo darba process neapstājas, un jau vakarpusē tiek gaidīti nākamie viesi. Arī šeit tiek piedāvāta garšīga zivju frikadeļu zupa, kā arī ir iespējams nogaršot citu zivju produkciju un arī iegādāties to. Speciāli šim pasākumam tika izdots buklets “Kurzemieņu zivju zupu receptes”. [ZL](#)

Oskars Celkarts gatavo zivis cienastam

SIA “Branga” zivju zupas ēšana

Iveta Celkarte – zvejnieku sētas “Dienīņas” saimniece

Kristaps GRAMANIS,
Valsts Zivsaimniecības
sadarbības tīkla Sekretariāta
projektu vadītājs
e-pasts: kristaps.gramanis@
llkc.lv, tālr. 63050227

AKVAKULTŪRA

BIOR SNIEGS KONSULTĀCIJAS AKVAKULTŪRAS SAIMNIECĪBĀM

Zinātniskais institūts BIOR aicina pieteikties projektam “Akvakultūras pētniecības un izglītības centra konsultāciju sniegšana akvakultūras saimniecībām”.

Lai īstenotu projekta mērķi “nodrošināt individuālās un kolektīvās konsultācijas akvakultūras saimniecībām vispārējās veikspējas un konkurētspējas palielināšanai, un to darbības negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanas veicināšanai”, līdz 2017. gada 31. decembrim BIOR Akvakultūras pētniecības un izglītības centrs sniedz iespēju zivsaimniecībām apmeklēt seminārus, teorētiskās un praktiskās nodarbības, kā arī individuālās konsultācijas.

Interesenti praktiskās un teorētiskās zināšanas varēs apgūt BIOR zivju

audzētavā “Tome”, tās filiālēs, Akvakultūras pētniecības un izglītības centrā un institūta laboratorijās. Projektā piesaistīs arī ekspertus no citām vietējām un ārvalstu institūcijām un organizācijām.

Projektā var piedalīties PVD reģistrētas akvakultūras dzīvnieku audzētavas (saimniecības). Viena saimniecība var piedalīties vienu reizi katrā no četrām norādītajām projekta īstenošanas jomām: Atbilstība tiesību aktu prasībām vides jomā; Atbilstība dzīvnieku labturības, sanitāro un drošības un sabiedrības veselības tiesību aktu prasībām; Tirdzniecības un darījumdarbības stratēģijas; Saimniecības pašreizējās situācijas novērtējums.

Konsultācijas, seminārus un apmācības var apmeklēt saimniecību īpašnieki vai to norīkotas personas. Deta-

lizētākai informācijai par semināriem un citām projekta aktivitātēm sekojiet BIOR interneta vietnē www.bior.lv

Lūdzam pieteikt savu dalību projektā savlaicīgi, sūtot e-pastu projekta koordinatorei Madarai Kalniņai (madara.kalnina@bior.lv; tālr. 29234033) vai sazināties ar Akvakultūras pētniecības un izglītības centra vadītāju Mārci Ziņģi, tālr. 20232017.

Ja jūs interesē individuālās konsultācijas kādā no jomām, tad lūdzam atstāt individuālās konsultācijas tēmu, apspriežamos jautājumus, izdevīgāko konsultāciju laiku (mēnesis), lai varām piesaistīt jums vispiemērotāko ekspertu.

Vairāk informācijas par projektu: <http://ej.uz/bior2017>. [ZL](#)

Mārcis Ziņģis, BIOR Akvakultūras pētniecības un izglītības centra vadītājs

UZŅĒMĒJDARBĪBA

JURIS LEJA – VEIKSMĪGS UN RADOŠS UZŅĒMĒJS ROJĀ

Juris Leja, IK “Vanadziņi JL” īpašnieks, ar uzņēmējdarbību sāka nodarboties jau 1999. gadā. Uzņēmums nodarbojās ar zivju izbraukuma tirdzniecību, ar autoveikalu veicot izbraukuma tirdzniecību ar zvejas produktiem lauku teritorijās.

Doma par uzņēmuma darbības paplašināšanu, ierīkojot zivju veikaliņu Rojā, bija jau sen, bet ideja tika īstenota tikai 2015. gadā, kad uzņēmumam tika piedāvāts īrēt telpas Rojā. Sākotnēji telpas tika īrētas, bet tagad tās ir iegādātas īpašumā. Uzņēmējs atzīst, ka pirmais gads “Zivju namiņam pie Jura” bijis ļoti grūts un nācies veikalā dotēt ar izbraukuma tirdzniecību, bet pamazām gan rojenieki, gan tūristi novērtējuši šo lielisko iespēju Rojā iegādāties svaigas zivis un zivju kūpinājumus.

“Zivju namiņš” iegūst popularitāti

Zivis Juris iepērk no Lapmežciema, Mērsraga, Ragaciema, Rojas un Kolkas zvejniekiem, uzņēmējiem un pārstrādātājiem. Lai produkcija vienmēr būtu svaiga, tās klāsts ik pēc trim dienām tiek papildināts. Veikalā strādā divas laipnas pārdevējas, kuras priecājas par cilvēkiem, kuriem garšo zivis un kuri saka ļoti atzinīgus vārdus par jauko veikaliņu un smaidīgajām pārdevējām. Viņas uzklauša un cenšas izpatikt katram pircējam, lai klienti būtu apmierināti ar savu pirkumu “Zivju namiņā”. Viena no pārdevējām saka: “Jo priecīgāks pircējs, jo priecīgāki mēs paši!”. Juris atzīst, ka komanda viņam ir lieliska, jo bez kārtīgas un atsaucīgas komandas visu paveikt nebūtu iespējams.

Izbūvēta skaista terase

Šogad izbūvēta arī skaista terase, lai pircēji varētu apsēsties, pieklājīgi un bez steigas apēst zivis, izdzert kafiju un pamieloties ar saldējumu un garšīgām kūciņām. Ideja par terasi nāca no pašiem pircējiem, kā saka Juris, – viņš ir tikai tās realizētājs.

Projektu par terasi uzskicējuši Rīgas mākslinieki–dizaineri un šogad īstenoja tikai trešā daļa no visa projekta. Nākamajā gadā tiks izbūvēta virtuve un ziemas paviljons ar kamīnu, lai pircējiem varētu sēdēt uz terases un apēst turpat iegādātos gardumus.

Juris Leja un viņa “Zivju namiņš”

cējiem var piedāvāt plašāku produkcijas sortimentu. Pašreiz vispieprasītākā produkcija ir uz ogleņiem grilēta skumbrija. Manuprāt, piedāvājums ir ļoti vienkāršs, bet tajā pašā reizē ļoti ekskluzīvs. Braucot garām “Zivju namiņam”, vienmēr esmu priecājusies par to, ka bieži uz terases ir daudz cilvēku – gan vietējie, gan tūristi, ļoti daudz sastopamas ģimenes ar bērniem. Tagad es viņus ļoti labi saprotu, jo tur vienmēr būs gaidīts pircējs un varēs iegādāties garšīgas zivis, mierīgi pasēdēt uz terases un apēst turpat iegādātos gardumus.

Iegādāts specializēts transports

Jurim ir ļoti daudz ideju, un viņš neprot stāvēt uz vietas. 2015. gadā uzņēmējs apmeklēja biedrības “Talsu rajona partnerība” rīkoto semināru Talsos par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) piedāvātajām iespējām. Lai arī sākumā Juris šaubījās, vai kaut kas no šī semināra viņam noderēs, bet jau semināra laikā viņš saprata, ka, lai īstenotu savu ideju, ir jāraksta projekts. Lai varētu paplašināt uzņēmuma darbību izbraukuma tirdzniecībā, bija nepieciešams iegādāties speciālo transportu ar aukstuma vitrīnām. Ar izbraukuma tirdzniecību Juris brauc pa Rojas, Talsu, Kuldīgas, Kandavas un Dundagas novada lauku reģioniem, kur cilvēkiem grūti nokļūt līdz veikalam, lai iegādātos svaigas zivis un zivju kūpinājumus. Cilvēki ir ļoti priecīgi par šo iespēju, un, lai

paplašinātu izbraukuma tirdzniecību, 2016. gadā EJZF rīcībā “Zivsaimniecības uzņēmumu attīstība, darbību dažādošana un sezonālās ietekmes mazināšana” Talsu rajona partnerībā tika iesniegts projekts, kas tika apstiprināts un pašreiz ir īstenošanas stadijā. Specializētais transports ir iegādāts, bet pašreiz atrodas Rīgā un tiek pārbūvēts un aprīkots ar nepieciešamajām iekārtām. Ar septembri jau izbraukuma tirdzniecību pa lauku reģioniem varēs veikt ar jauno speciālo transporta līdzekli, kurā uzstādītas aukstuma vitrīnas, lai varētu veikt zivju produkcijas mazumtirdzniecību. Lai uzzinātu izbraukuma tirdzniecības maršrutu, vislabāk ir zvanīt pašam Jurim pa tālr. 28606279.

Kopš 2016. gada novembra ir atvērts arī zivju veikaliņš Talsos, bet tur vēl ir ļoti daudz darba, jo Rojā un Talsos ir atšķirīgi pircēji un vēlmes.

Klausoties Jura stāstījumu par viņa uzņēmuma attīstību, bija ļoti patīkami pārsteigta par tām idejām, kuras viņš vēlas īstenot Rojā, un novēlu, lai viņam viss izdodas! **ZI**

INGA LĒMANE,
Rojas novada piekrastes
teritoriju attīstības konsultante
e-pasts:
inga.lēmane@llkc.lv
tālrs. 63260290

DABAS AIZSARDZĪBA

EIRĀZIJAS ŪDRA AIZSARDZĪBAS PLĀNA IZSTRĀDE

Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava” ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansētu projektu veic īpaši aizsargājama dzīvnieka – Eirāzijas ūdra (*Lutra lutra*) – sugas aizsardzības plāna (SAP) izstrādi.

SAP ir stratēģisks dokuments, kurā pamatota sugas aizsardzības nepieciešamība un paredzēti risinājumi sugas aizsardzības turpmākai nodrošināšanai. Ar sugas aizsardzību šajā kontekstā saprot apdraudētās populācijas (pasaulē, valstī, reģionā), kurai tiek plānota stratēģija stāvokļa uzlabošanai vai arī esošā stāvokļa saglabāšanai, ja tas populācijai ir labvēlīgs vietējā mērogā, bet suga ir apdraudēta pārējā tās areāla daļā vai kopumā jutīga pret pieaugošo cilvēka ietekmi.

Ūdra SAP izstrādes gaitā paredzētas trīs apspriedes, no kurām divas jau ir notikušas. Pirmajā apspriedē, kura notika šī gada 14. jūnijā, tika sniegta informācija par sugas bioloģiju un ekoloģiju, kā arī par populācijas stāvokli Latvijā un to ietekmējošiem faktoriem. Aktualizēta informācija par tiesiskajām normām Latvijā un starptautiskajām norisēm un iniciatīvām sugas aizsardzībā. Ierosināts sugas aizsardzības mērķa un galveno uzdevumu sākotnējais formulējums. Uzklauti un fiksēti interešu grupu – valsts iestāžu un nevalstisko organizāciju pārstāvju – viedokļi, priekšlikumi un argumenti. Otrajā apspriedē 5. jūlijā tika turpināta diskusija par sugas aizsardzības pasākumiem, kā arī iespējām plānā iestrādāt sanāksmju starplaikā saņemtos ierosinājumus. Lai veicinātu SAP izstrādes norisi atbilstoši starptautiskajai pieredzei, apspriedē piedalījās arī ārvalstu eksperti no Igaunijas Vides aģentūras, Lietuvas Dabas pētījumu centra, Pasaules Dabas aizsardzības savienības Sugu aizsardzības komisijas Ūdru speciālistu grupas.

Ūdri uzskatāmi par vienu no nozīmīgākajām saldūdeņu un to piekrastes ekosistēmu raksturojošām sugām ar tā dēvēto “lietussarga sugas” nozīmi sugu un biotopu aizsardzībā. Latvijā ūdri ir īpaši aizsargājami un vienlaikus plaši izplatīti. Apspriežu laikā tika akcentēti vairāki ar labvēlīga sugas aizsardzības

stāvokļa nodrošināšanu saistīti jautājumi, kuriem nepieciešams risinājums plānotu pasākumu veidā.

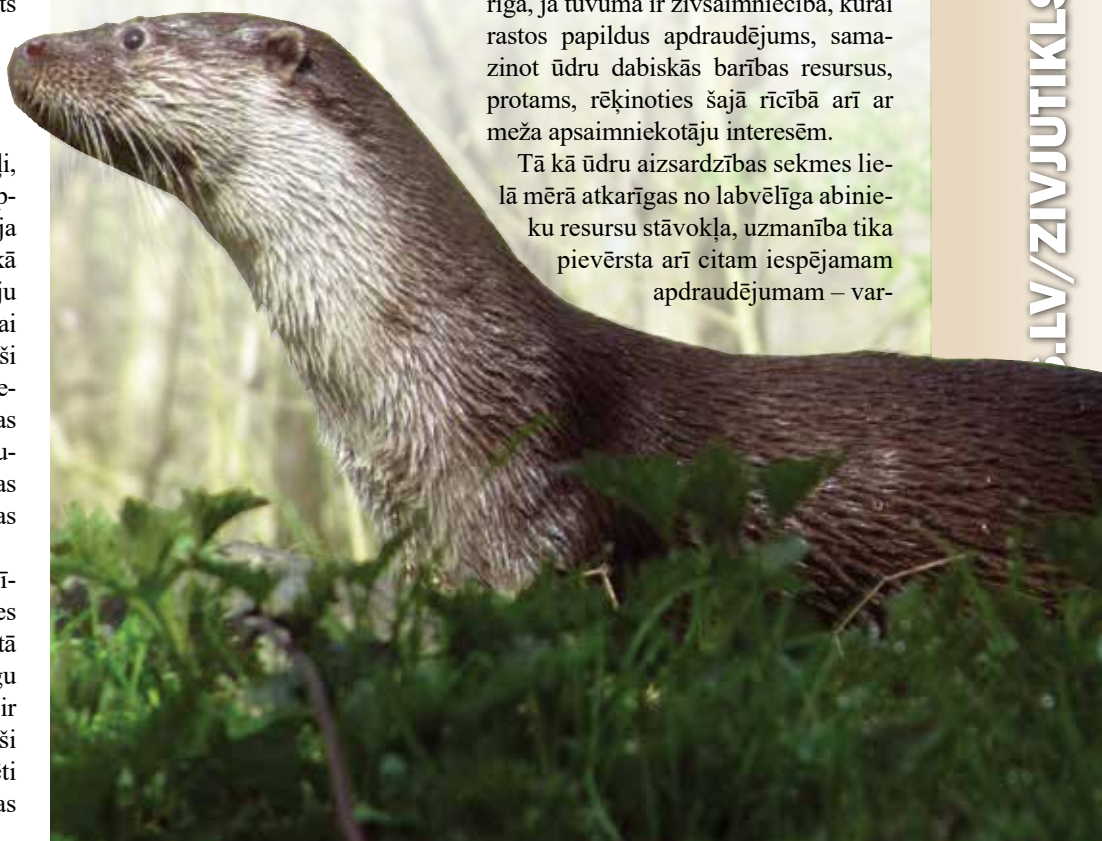
Viens no diskusiju jautājumiem apspriedes laikā bija ūdru SAP plānotās rīcības un pasākumi saistībā ar bebru medīšanu un bebru dambju jaukšanu. Lai arī bebru medīšana līdzšinējā apjomā un līmenī ūdru populācijai būtiskus draudus nerada, nozīmīgi ir apzināt (un legalizēt) ūdru faktisko mirstību bebru medībās. Šobrīd oficiāli dati par to, cik ūdru aiziet bojā bebru medībās, nav zināmi. Līdz ar to ierosinājums ir radīt ziņošanas sistēmu par nejauši noķertajiem ūdriem un nomedīto dzīvnieku legalizēšanu, nepārkāpjot medības regulējošos normatīvus. Tajā pašā laikā ir viedoklis, ka jāmaina medību metode, ja ar esošo nevar nomedīt bebru, neapdraudot ūdru. Ir arī ierosinājums SAP pasākumos iekļaut ieteikumus un apmācības medniekiem, kā uzstādīt atļautās lamatas bebrim ar minimālu risku noķert ūdru.

Svarīgs jautājums ir arī saistībā ar biotopu izmaiņām, bebru medībās izjaucot dambi, īpaši varžu nārsta laikā. Tas ir nozīmīgi tādēļ, ka abinieki, it

īpaši brūnās vares, ir vērtīgs ūdra barības resurss. Iespējams, līdz ar varžu skaita samazināšanos ūdrs pārslēdzas uz citu resursu (zivīm).

Viens no risinājumiem būtu dambju jaukšanu veikt citā sezonā (izslēdzot martu – aprīli, kad nārsto vares). Mežu īpašnieku viedoklis ir diezgan strikts – bebbri nodara mežu un lauksaimniecības zemēm lielus zaudējumus. Un papildus ierobežojumi, kas uzlikti ūdru dēļ, pie nosacījuma, ja nepastāv būtiskas ietekmes uz ūdra populācijas stāvokli, būtu ļoti nepareizs lēmums. Piedāvāts ieteikums aprobežojumus bebru medīšanai un to dambju jaukšanai attiecināt uz dabiskām ūdenstecēm un tām meliorācijas sistēmām, kurām ar dabas aizsardzības prasību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem aizliegta meliorācijas sistēmu uzturēšana, atjaunošana vai pārbūve. Saimnieciskajos mežos un meliorācijas sistēmās šādi ierobežojumi nebūtu pieņemami. Vienlaikus izskanējis viedoklis, ja šis ierobežojums ir zinātniski pamatots un tā ieviešana konkrētajos mēnešos palīdz ūdram izdzīvot, atbalstīt to kā ieteikumu. Bebru aizsprostu saglabāšana būtu īpaši noderīga, ja tuvumā ir zivsaimniecība, kurai rastos papildus apdraudējums, samazinot ūdru dabiskās barības resursus, protams, rēķinoties šajā rīcībā arī ar meža apsaimniekotāju interesēm.

Tā kā ūdru aizsardzības sekmes lielā mērā atkarīgas no labvēlīga abinieku resursu stāvokļa, uzmanība tika pievērsta arī citam iespējamam apdraudējumam – var-

žu populāciju ietekmējošai sēnīšu slimībai, kas pasaulē strauji izplatās un saistībā ar klimata izmaiņām var kļūt par reālu problēmu arī Latvijā. Šai infekcijai nav barjeru tās izplatīšanās ceļā. Latvijā ir sākti pētījumi, un šobrīd dabā ķertajiem abiniekiem vēl slimība nav konstatēta, bet jautājums arī nav detalizēti izpētīts, jo saistīts ar dārgām analīžu veikšanas izmaksām.

Ūdru aizsardzības plānotie pasākumi tika vērtēti arī saistībā ar pieaugošajiem konfliktiem ar zivju resursu uzturētājiem. Viens no zivju audzētāju viedokļiem ir atbalsta sistēmas nepieciešamība, lai sabalansētu sugas aizsardzības jautājumus ar cilvēku saimnieciskajām vajadzībām. Tika atzīts, ka esošā kompensāciju sistēma (atbalsts saimniecībām konkurenci it kā izlīdzinošo *de minimis* nosacījumu robežās) nav pilnīga, tā pastiprina nevienlīdzību starp lielu un mazu zivju audzētāju, un pat vairāk pastiprina konkurences nevienlīdzību. SAP plānotajos pasākumos varētu paredzēt aizsardzības pasākumu atbalsta sistēmas izveidi, kā arī iekļaut ūdru radīto zaudējumu monitoringu lielajos un mazajos zivju dīķos, lai iegūtu datus, ar ko pamatot nepieciešamās kompensāciju atšķirības.

SAP nav obligāti jāparedz sugas stingrāki aizsardzības noteikumi, ja tas nav nepieciešams populācijas stāvokļa uzlabošanā. SAP ir stratēģija, kurā svarīgākie uzdevumi ir sekošana aizsardzības stāvoklim, kas tiek pāņākta ar sugas monitoringu, sadzīvošanas jautājumu ar sugu tās dabiskajā vidē un saimniecisko konfliktu risināšana, ieviešot atbilstošas zaudējumu kompensācijas, līdzfinansējot dīķu iezogšanu u. c. atbalsta pasākumus.

Ar notikušo apspriežu materiāliem (prezentācijas un ūdru postījumu anketa) iespējams iepazīties LVMI "Silava" interneta vietnes arhīvā. **ZI**

Guna Bagrade,

LVMI "Silava" vadošā pētniece

ZIVJU AUDZĒTĀJU VIEDOKLIS

Latvijas Zivju audzētāju asociācijas viedoklis par ūdru nodarītajiem zaudējumiem dīķsaimniecībām un Eirāzijas ūdra sugas aizsardzības plāna izstrādi.

Eirāzijas ūdri zivju audzēšanas uzņēmumiem, it īpaši dīķsaimniecībām, nodara būtiskus zaudējumus. Latvijā ir daudz lielu platību dīķsaimniecību, kuru platības tikpat kā nav iespējams norobežot vai citādi aizsargāt no šī zivēdājdzīvnieka postījumiem. Ūdram kā īpaši aizsargājama sugai jebkāda veida medības ir aizliegta, tāpēc nereti dīķsaimniecībām nākas saskarties ar ievērojamiem ūdru radītajiem postījumiem gan vasaras zivju audzēšanas periodā, gan to ziemošanas laikā, kā arī dažkārt zaudēt īpaši vērtīgu audzēšanas materiālu – vaislas zivis.

Latvijas Zivju audzētāju asociācijas pārstāvji arī piedalījās īpaši aizsargājamas sugas Latvijā – Eirāzijas ūdra – sugas aizsardzības plāna (SAP) izstrādes apspriedēs. Tajās tika uzklauts dabas pētnieku un speciālistu viedoklis par esošo šīs sugas stāvokli Latvijā un citās valstīs, un tika aktualizētas konflikt-situācijas saistībā ar ūdru nodarītajiem zaudējumiem dīķsaimniecībās.

Mūsu viedoklis ir, balstoties uz pētnieku prezentēto sugas situāciju, ja ūdru populācijas stāvoklis ir labs, noteikti nevajadzētu pieņemt stingrākus aizsardzības pasākumus.

Pašlaik ir iespējas saņemt kompensācijas par ūdru radītajiem zaudējumiem, bet, tā kā tās tiek pārrēķinātas uz zivju audzēšanas platībām,

tās ir ļoti niecīgas. Iespējams, to varētu pamatot ar papildus pētījumiem, jo dabiskajā vidē iegūtus datus nevajadzētu attiecināt uz mākslīgām zivju audzēšanas vietām, kur zivju blīvums ir daudzreiz lielāks nekā dabā, un te dzīvnieku koncentrācija ir krietni lielāka, ko apstiprināja arī dabas pētnieki. Ūdru radīto zaudējumu kompensācijas tiek summētas kopā ar citu nemedjamo dzīvnieku (zivēdājputnu) radīto zaudējumu kompensācijām, un kopējais kompensāciju apmērs tiek ierobežots ar *de minimis*, kas nozīmē, ka trīs gadu laikā nedrīkst saņemt vairāk par 30 000 eiro. Šādi lielās saimniecības tiek nostādītas nevienlīdzīgā situācijā ar mazajām un cieš būtiskus zaudējumus no nemedjamajiem dzīvniekiem, pret kuriem nav iespējams vai nedrīkst cīnīties.

Iespējamie risinājumi būtu atļaut ūdru medības vai to skaita kontroli vietās, kur tie lokāli koncentrējas un rada lielus zaudējumus, kā dīķsaimniecībās. SAP vajadzētu iestrādāt ieteikumus, kā sakārtot esošos normatīvos aktus par nejausi nemedjamiem ūdriem bebru lamatās. Jo, apsaimniekojot un aizsargājot dīķus no bebru postījumiem, tie tiek ķerti ar lamatām un dīķsaimniecību teritorijās, kur ūdru daudzums ir lielākā skaitā nekā dabiskos apstākļos, to nejausa noķeršana lamatās palielinās, un šādās situācijās, medniekam darot savu darbu, nebūtu jābūt pārkāpējam.

Mārcis Ziņģis,

Latvijas Zivju audzētāju asociācijas
izpilddirektors

**Makšķerēšanas,
vēžošanas un zemūdens
medību kartes
var iegādāties internetā:
makskeresanaskarte.lv.**

**Izplatītājs:
Latvijas Lauku
konsultāciju un izglītības
centrs, tālr. 29460886.**

PIEKRASTES ZVEJA

JAUNUMI PIEKRASTES ZVEJĀ

Lai nodrošinātu Eiropas Savienības prasību izpildi, Zemkopības ministrija ir precizējusi Ministru kabineta 2007. gada 2. maija noteikumus Nr. 296 "Noteikumi par rūpniecisko zveju teritoriālajos ūdeņos un ekonomiskās zonas ūdeņos".

Tāpat, ņemot vērā aktuālo situāciju piekrastes zvejā, lai pilnveidotu apaļo jūrasgrunduļu un mencu zvejas iespējas piekrastē, ZM plāno veikt arī atsevišķu Ministru kabineta 2009. gada 30. novembra noteikumu Nr. 1375 "Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību piekrastes ūdeņos" normu grozījumus.

Vadības pieņemtie zvejas noteikumu Nr. 296 grozījumi skar vairākus jautājumus, tajā skaitā:

- Iepriekšējās paziņošanas pienākumu, kas attiecas uz zvejniekiem, kuri zvejo ar 8–10 metrus gariem kuģiem, ievērojot nosacījumu, ka uz kuģa ir paturēti vismaz 300 kg mencu vai divas tonnas pelaģisko zivju (reņģe, brētliņa) nozvejas;
- Pienākumu nozveju izkraut apstiprinātajās ostās un izkraušanas vietās. Prasība attiecas uz zvejniekiem, kuri izkrauj vismaz 5 tonnas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča pelaģisko zivju nozvejas vai vismaz 750 kilogramu mencas;
- Jauna zvejas rīka, kas paredzēts apaļā jūrasgrunduļa zvejai, iekļaušanu atļauto zvejas rīku sarakstā;
- Mencu zvejas iespēju izmantošanas pilnveidošanu piekrastes ūdeņos;
- Nosacījumus no zvejas kuģu saraksta izslēgt nezvejojošo kuģu atkārtotai iekļaušanai sarakstā.

Foto: Andris Vītols

Jauns rīks apaļā jūrasgrunduļa zvejai

Pēdējos gados ir palielinājies apaļā jūrasgrunduļa (*Neogobius melanostomus*) izplatības areāls, un tā krājumi strauji pieaug. Apaļais jūrasgrunduļis Latvijā ir kļuvis par nozīmīgu zvejas resursu jūras piekrastes ūdeņos. Šī suga piekrastes ūdeņos ir otra visvairāk zvejotā pēc reņģes.

Apaļā jūrasgrunduļa nozveja 2015. gadā bija 167 tonnas, 2016. gadā 581 tonnas, bet 2017. gada vidū jau pāri par 700 tonnām. Lai veicinātu šīs invazīvās zivju sugas krājuma izmantošanu un samazinātu apaļā jūrasgrunduļa ietekmi uz ekosistēmu, institūts BIOR sadarbībā ar piekrastes zvejniekiem veica eksperimentālu zveju, kurā tika testēts jauns zvejas rīks – murds, kas pielāgots apaļā jūrasgrunduļa zvejai. Pētījumu rezultātā secināts, ka zveja ar minēto rīku pavasara sezonā ir selektīva un citu sugu piezveja nav liela – vidēji 6,2%, maksimāli 15%. Ievērojot institūta BIOR zi-

nātnisko ieteikumu, zvejas noteikumos Nr. 296 ir noteikts jauns pasīvās zvejas rīks – apaļo jūrasgrunduļu murds un tā parametri. Attiecīgi arī zvejas limitu noteikumos Nr. 1375 tiks noteikts apaļo jūrasgrunduļa zvejas rīku limita sadalījums pa piekrastes pašvaldībām. Ņemot vērā to, ka apaļā jūrasgrunduļa zvejai ir sezonāls raksturs – vairāk nekā 95% no kopējās nozvejas tiek iegūta aprīlī, maijā un jūnijā ar pasīviem zvejas rīkiem (murdi, tīkli), noteikumos ir paredzēts, ka zveja ar apaļo jūrasgrunduļu murdu ir veicama laika posmā no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam.

Mencu zvejas pilnveidošana piekrastes ūdeņos

Pamatojoties uz institūta BIOR atzinumu un ieteikumiem, lai veicinātu Baltijas jūras piekrastes mencu nozvejas limita apguvi, zvejas noteikumos Nr. 296 ir noteikts, ka periodā no 1. oktobra līdz 15. novembrim būs iespējams veikt komerczveju ar zivju tīkliem un akmenplekstu tīkliem, kuri nogremdēti uz grunts un kuru augstums nepārsniedz 3 metrus,

piekrastes ūdeņu posmā no Kolkas raga līdz Latvijas Republikas dienvidu robežai, zvejojot vietās, kas dziļākas par 5 metriem. Tas nozīmē, ka mencu zveju varēs veikt arī ūdeņos, kas atrodas tālāk par citai piekrastes zvejai noteikto zonu līdz 20 m dziļumam.

Papildus tam institūts BIOR norādījis, ka atbilstoši institūta veiktajām datu uzskaitēm zinātniskajā zvejā un piekrastes zvejas žurnālu izvērtēšanai, var secināt, ka jauktajā zvejā jūras piekrastes ūdeņos mencas nonāk piezvejā arī tiem zvejniekiem, kas nav saņēmuši mencu nozvejas apjoma limitus. Savukārt Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulas (ES) Nr. 1380/2013 par kopējo zivsaimniecības politiku mērķis ir pakāpeniski izskaust izmetumus, ieviešot izkraušanas pienākumu tām zivju sugām, kurām ir noteikti zvejas limiti (tā sauktais "izkraušanas pienākums"). Šis pienākums attiecas arī uz mencu. Šajā sakarā Eiropas Komisijas 2014. gada 20. oktobra Regula (ES) Nr. 1396/2014, ar kuru izveido izmetumu plānu zvejniecībām, kas darbojas Baltijas jūrā, rūpējas par to, lai visas mencas, kas ir komerczvejnieku tīklos, tiktu vestas krastā un izkrautas. Prasība nav attiecināma uz komerciālo zveju ar zivju mudiem, jo tad mencas var atlaist atpakaļ ūdenī dzīvas, un prasība neskar arī atpūtas zveju (Latvijā pašpatērīna zveja un maksšķērēšana atbilst atpūtas zvejas kategorijai).

Lai zvejnieki varētu mencas paturēt nozvejā un vest tās krastā, kā arī ievērotu Regulas Nr. 1396/2014 prasības, zvejas noteikumi Nr. 296 paredz, ka mencu piezveja piekrastē pašpatērīna zvejā nedrīkst pārsniegt 10% no kopējā nozvejas svara. Iepriekš pašpatērīna zvejniekiem saskaņā ar Ministru kabineta 30.11.2009. noteikumiem Nr. 1375 "Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību piekrastes ūdeņos" tika iedalīts līdz 200 kg uz vienu zvejnieku kopējā piekrastes pašvaldībai iedalītā mencu

nozvejas apjoma limita ietvaros, bet turpmāk šie pašpatērīna zvejā pieļaujamie mencu nozvejas apjomi vairs netiks ietverti pašvaldībām iedalītajos kopējos mencu zvejas apjoma limitos.

Savukārt komerciālajai zvejai mencu piezvejā Rīgas jūras līča un Baltijas jūras piekrastē (tiem zvejniekiem, kuriem nav iedalīts mencu nozvejas apjoma limits), limitu noteikumos Nr. 1375 ir paredzēts noteikt procentuālu, zvejniekiem nesadalītu apjomu no kopējā nozvejas apjoma tikai piezvejas vajadzībām kopumā visām pašvaldībām, kuru administratīvās teritorijas robežojas ar attiecīgajiem jūras piekrastes ūdeņiem.

Vienlaikus zvejas noteikumos Nr. 296 ir arī paredzēts, ka komerciālajā zvejā Baltijas jūras piekrastē situācijās, kad mencu piezvejas apjoms ir būtisks, piemēram, gadā sasniedz 100 kg, zvejniekam pašvaldībā jāpieprasa mencu nozvejas apjoma limits, lai viņš arī turpmāk varētu nozvejā paturēt mencu.

Iepriekšējās paziņošanas pienākums arī zvejas laivām no 8 līdz 10 metriem

Iepriekšējās paziņošanas pienākums līdz šim attiecās uz visiem zvejas kuģiem (laivām), kas garāki par 10 m, un arī citiem mazāka garuma kuģiem, ja tas ir noteikts Eiropas Savienības normatīvajos aktos. Tas nozīmē, ka par kuģa nozveju un par tā paredzamo ienākšanas laiku zivju izkraušanas vietā ir jāziņo ne mazāk kā divas stundas pirms kuģa ienākšanas ostā. Ziņas tiek nosūtītas Valsts vides dienestam, izmantojot elektroniskos vai mobilos (SMS) saziņas līdzekļus. Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 2016/1139 (2016. gada 6. jūlijs), ar kuru izveido daudzgadu plānu mencas, reņģes un brētliņas krājumiem Baltijas jūrā un zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto, un ar kuru groza Padomes

Regulu (EK) Nr. 2187/2005 un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1098/2007 11. panta 1. punktu, lai uzlabotu zvejnieku informētību par šādu prasību izpildi, zvejas noteikumu Nr. 296 grozījumi nosaka iepriekšējās paziņošanas pienākumu arī zvejas kuģiem ar garumu no astoņiem līdz desmit metriem, ja uz tiem ir paturēta vismaz 300 kg mencu vai divas tonnas pelaģisko zivju (reņģes, brētliņas) nozveja.

Apstiprinātās ostas un vietas, kurās jāizkrauj noteiktas zivju sugas

Vēl viens jaunievedums saistībā ar zvejas kuģu kapteiņu iepriekšējās paziņošanas pienākumu ir Regulas Nr. 2016/1139 14. pantā noteiktais attiecīgās nozvejas robežapjoms, kurš piemērojams daudzgadu plānā ietvertu sugu dzīvsvaram un pēc kura pārsniegšanas zvejas kuģim nozveja jāizkrauj tikai apstiprinātā ostā vai izkraušanas vietās. Spēkā esošie zvejas noteikumi Nr. 296 jau paredz pienākumu izkraut Baltijas jūrā nozvejotās mencas, ja to dzīvsvars uz kuģa ir 750 kg un vairāk, Pāvilostas, Liepājas un Ventspils ostā. Ņemot vērā iepriekš minētās prasības, tagad ir precizēti zvejas noteikumi Nr. 296, paredzot zvejas kuģu pienākumu izkraut arī pelaģisko zivju (reņģes, brētliņas) nozveju, ja tā ir vismaz 5 tonnu apjomā, tikai apstiprinātajās ostās vai izkraušanas vietās, t. i., Pāvilostas, Rīgas, Liepājas, Ventspils, Mērsraga, Salacgrīvas, Skultes, Kuivižu un Rojas ostā, kā arī Nīcas pagasta (Nīcas novadā) Jūrmalciena piestātnē un Kolkas pagasta (Dundagas novadā) Kolkas ciema piestātnē. **ZI**

Sagatavots **Zemkopības ministrijas**
Zivsaimniecības departamentā

Foto: Andris Vītols

KUIVIŽOS TAPIS SKATU TORNIS OSTAS AKVATORIJAS VĒROŠANAI

Tapis skatu tornis un stāvlaukums

Autobraucēji, dodoties pa A1 šoseju no Salacgrīvas Igaunijas virzienā, noteikti Kuivižos būs jau ievērojuši pašā ceļa malā izveidoto stāvlaukumu un skatu torni 14 m augstumā. Biedrības “Jūrkante” projektu vadītāja Dzintra Eizenberga zināja stāstīt, ka šeit SIA “Eniss” īsteno projektu “Skatu torņa un stāvlaukuma izbūve pie Kuivižu identitātes zīmes”.

Projekts tiek īstenots, pateicoties biedrības “Jūrkante” (zivsaimniecības vietējā rīcības grupa) un Lauku atbalsta dienesta sniegtajam atbalstam pasākumā “Sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģiju īstenošana. Atbalsts resursu vairošanai un klimata pārmaiņu mazināšanai teritorijā”. Par projekta būvnieku tika izvēlēta būvniecības kompānija SIA “Alandma”, būvuzraudzību veica SIA “Latme”.

Projekta rezultātā Kuivižos izbūvēts skatu tornis un labiekārtots stāvlaukums vietējo iedzīvotāju aktīvās atpūtas veicināšanai. Skatu tornī tiks izvietoti stendi par Salacgrīvas un Kuivižu zvejniecības kultūrvēsturisko mantojumu. Attīstoties velotūrismam, vietējiem iedzīvotājiem un novada viesiem tiks nodrošināta labiekārtota apmešanās vieta ar pašapkalpošanos. Būs iespēja uzkāpt skatu tornī, lai pavērotu piejūras dabas krāšņumu, vietējo zvejnieku ikdienas gaitas.

Projekta īstenotājs **Atis Jirgensons**, vaicāts, kādēļ izraudzīts tieši šāds projekts, stāsta:

– Šāda ideja par skatu torni šķita interesanta, jo cilvēkam vienmēr patīk kaut kur pakāpties un paskatīties tālumā. Cilvēks pēc savas būtības ir slinka būtne, tādēļ izdomājām, ka tornis ir vajadzīgs veloceliņa un šosejas malā. Tornis izbūvēts tā, lai tas atrastos pret Kuivižu molu. Cilvēki varēs vērot, kā ostā iebrauc zvejnieku laivas un jahtas, kā arī skatīties saulrietu jūrā. Tālāk plānojam sadarbībā ar Salacgrīvas TIC pie skatu torņa izvietot informācijas stendus par Kuivižiem un šīs vietas zvejniecību. Tādā veidā popularizēsim Kuivižu vārdu Latvijā un ārpus tās robežām.

– **Kādi bija galvenie apsvērumi, lai rakstītu projekta pieteikumu?**

– Gribējām sakārtot šo vietu pie Kuivižu identitātes zīmes A1 šosejas malā. Man vienmēr bija neērta sajūta, iebraucot no Igaunijas Latvijā caur Ainažu robežpunktu par mūsu sliktajiem ceļiem (par laimi, drīz viss būs sakārtots). Tāpat ir daudzas vietas A1 šosejas malā, kuras nedara godu Latvijas tēlam. Nolēmām, ka arī mums kaut kas jādara lietas labā.

– **Kādas ir grūtības un pozitīvais projekta īstenošanā?**

– Ļoti garš birokrātisks process no projekta uzsākšanas līdz īstenošanai. Tas viss vēl saistās ar ieguldītājiem fi-

Foto: Atis Jirgensons

Skatu torņa montāža

nansēm. Saprotu, ka vēl paies laiks, lai saņemtu līdzfinansējumu. Domāju, ka nekas tā nekavē Latvijas izaugsmi kā birokrātija un kalpošana burtam. Pozitīvais ir tas, ka ir labi padarīta darba sajūta. Noteikti vispozitīvākā sajūta būs, saņemot līdzfinansējumu.

– **Kad plānots pabeigt darbus?**

– Projekta īstenošanu plānojam pabeigt šogad. Tornis un laukums ir uzbūvēti, soli, galdi un tualete ir uzstādīti. Būvuzraugs uzrakstījis atzinumu par būves gatavību. Jānodod būvvaldei, jāieraksta zemesgrāmatā un jāiesniedz dokumenti Lauku atbalsta dienestā. **ZL**

Jānis KRAVALIS,
Carnikavas novada piekrastes
teritoriju attīstības konsultants
e-pasts:
janis.kravalis@llkc.lv
tālrs. 27763321

Zivju Lapa

SAGATAVOTA

Latvijas Lauku konsultāciju
un izglītības centra Apgādā
Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,
LV-3018

tālrs.: 63050220

Iespiests “UnitedPress Tipogrāfija”

Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma “Zivju Lapa” rakstus, atsaucē obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.